

Baltijas Semkopis.

Maksa:

Par gadu 2 r., par 1/2 gadu 1 r. 1/2, par 3 mēnešiem 60 l.; ar pēfubūtiānu: a) par paku: 2 r. 60 l., 1 r. 40 l., 90 l.; b) Zeltgavā par gadu 2 r. 80 l.

Studinjumi

maksa 5 tap. j. par rindinu.

3. gada-gabums.

Apstākšana:

Zeltgavā: Balt. Semkop. reģistrācija, Katolu eelā № 2 (iešā); Rihgā: Zeelā Rājēju-eelā № 4, pēe Rāptina un Sūgava l. l. grahmatu-bodē un pēe Leetendovf l. Rāfšu-eelā № 13. Zītur: Pēe mahjūfēm, Stolofā-jeem, pag. wezateem, fteihwezem zc. un wifās grahmatu-bodēs.

№ 50.

Zeltgavā, trešhdēnā, 14. dezembrī.

1877.

Rādītājs: Kompōsta jagatawoſchana. Par Plevonās ōenemſchana; Polnifās pabrifkats; Cēfſhemes ſinas; Rāzāfſinas; Rābrifkats; Sūhtānos ſinas; Biſjūnāfās ſinas un telegrami; — Sadſhīwe un ſinatniba; General. Repolofifchiki; Baſchibojuti; Santajumu iſtādrojumi; C. tur gudrineefi. Atbilde. Studinjumi.

Kaufaimneziņa.

Kompōsta jagatawoſchana.

III. Stata mehlu kompoſta.

ſtata mehleem kompoſtu ſaſtot wifwairaf uſ tam lūhfo, ka ſemi, it ihpaſchi kuhdras waj purwa ſemi pēejauzot, aifkawetu amonifaka un zitu iſgāiſoſchu weetu iſgaroſchānu uſ ſtata mehleem, un lai wifnus paſchus zaur ruhgdānu tif taht jagatawoſtu, ka toſ ka ihpaſcha augu baribu uſ laiteem war ihweſt; taifchu daubifahrt ſtata mehluſ ari tamdeht kompoſtā iſleeto, lai jo wairaf mehluſ eeguhtos.

Dr daudj tahdu ſemloju, kaſ ſtata mehlu kompoſteereſtam wifai augſti zeem un labprāht wifus ſtata mehluſ par kompoſtā pabrwehriſtu, ja ween taſ eepēhjamſ; turpreti daſchi ziti negrib ne dſirdet ka ſtata mehluſ preeſch druwās mehloſchānās ari par kompoſtā pabrwehriſchāmi. Birmājee attāiņojāhſ ſaidāmi, ka kompoſta, ka jau gatāwa augu bariba, uſ lauku ihweitſ janneem augeem no paſchās pirmās dihgjchānās par labu naht un ka wifſch ſawa ſmaluma deht weeglati par druwu iſtāfāmſ un labāf ar arāmu ſemeſ ſahrtu ihauzāmſ. Kompōſta zaur to daudj abtraf iſtrādā ne ka tihri ſtata mehluſ, tureem druwā wehl ſaruhgt un tur par augu baribu jopabrwehriſchāhſ. Kad nu laifſ ir nauda, tad ari jau taſ no leela ſwara, ka kompoſta abtrafi iſleetojamſ, ka zaur wifnu jo drihſ bagatāfās ptaņfās panahāmāſ, zaur to atkal eepēhjamſ jo abtrafi mehluſ eekraht.

Stata mehlu kompoſteereſchānās pretineefi atkal ſaka; ka darbſ, to kompoſteereſchāna pagēhr, ne-aiſmalſajodeeſ, un tad wehl: ja mehluſ ir tifa preeſch 100 puhra-weetāhm, bet toſ kompoſteerejot grib pa-wairot, lai woretu ar wifneem 150 puhra-weetas mehtot, tad ſemi pēejauzot ſchē mehluſ par treſcho datu paleetot leefāf; jo pēejauktāf ſemi truhſtot ſawu ihpaſchu mehloſdamu weetu. Pēhdigi wif wehl leef ſwarā, ka mehluſ druwā ruhgdāmi ſchāf daudj labuma atneſot, it ihpaſchi grubtā ſemē taſ eſot nepeereſchāmi wajjadſigſ.

Kad ari kompoſtā pretineefem daſchā ſinā taiſniba, proti ka kompoſtu jagatawoſt pēewefl, ihweſt u. l. j. pr. wairaf darba un iſdoſchānu aģehr ne ka mehluſ no ſtata taiſni uſ druwu ihweſt, tad ari ka gari, ſalmāini, ihpaſchi ſirgu un aitu mehluſ druwā ruhgdāmi grubtu ſemi ſaſilda un irdenāfu padara, tad taifchu ari tee, ka ſtata mehluſ kompoſteereſchānu aifſtāhw, pēewed preeſch tam daſchadūſ ſwarigūſ eemeſluſ. Kompōsta jagatawoſchānai nem alaſch purwa waj kuhdras ſemi un newar wifſ ſāzif, ka tahdā ſemē naw weetu, kaſ dru-wāf leeti der. Dr. Peters ſtarp zit. iſmekleja reiſ purwa ſemi un atrada, ka eefſch 3 birkawāſ ſmaga weſuma bija tif pat daudj ſlaſpeka ka eefſch 3/4 birt. iſta. peruguano un ka ſchi weſuma wehrtiba,

ſlaſpekli t tai 40 tap. mahriſā rehſinot un ſoſfora ſlaſbi 15 ka 2. ſneedjāhſ pēe 7 rubl. Gan newar leegt, ka tahdā purwa ſeme wifai reti atronawa.*) Grubtā ſeme alaſch janoſaſtina zaur grabwjeem un iſ grabwjeem iſmeklā ſemei pēemihf ta ihpāchiba, ka ta grubtu ſemi padarā ſedenāfu. Kad nu kompoſtam wehl pēeefl ſawu miſtuſ, kaſki un wajjadſigā ſāf zaur pēektem waj ſāf-ſaſbi, tad tahdā wifſe ſa-gatawoſteem mehleem nebuht naw maſaf wehrtibaſ, ne ka tihreem ſtata mehleem. Kompōsta jagatawoſt, ſawefl u. l. j. pr. wifnu leetu darbu pēe tam war pamājuat, tad kompoſtā gubū, taija uſ mehloſ-jamā druwās gabata un wajjadſigā kuhdras ſemi, ja eepēhjamſ, kaut tur twūmā nem, jo tad naw wajjadſigſ ſemi iſtāhtuma pēewefl un ka kompoſtu atkal uſ druwu weſt. Kam ſmiltſ ſeme mehloſjamā, taſ kompoſtu pēe tam iſletoſdamſ daudj labāfās ptaņfās panahſ ne ka tad tahdu ſemi ar ſtata mehleem ween mehlo. Kad nu, ka redſejahſ, ſtatu mehluſ kompoſteeret deefgan der un ſone, taſ ſcho darba gan newajadietu atſtaht me-ewehratu; ja tifa preeſch tam wajjadſigā darba ipehka netruht, bet it ihpaſchi taſ ir ſadara gādōſ, tad mā ehdāmā un palaiſu.

Par to, taſ ewehrojamſ kompoſtā gubū (kaudſi) ſofraujot, kad tā ſtata mehluſ pēejauz, pēeſimeſim, ka naht: Kuhdras (purwa) ſeme, ſaſchā ſaſchā ſaſchā un paleet tahdu ſaſchā gulam, lai wifna daudj maſ noſchūhſ ſawu gūſu zit neziſno ſawās ſlaſbes paſandere. Ja iſtā ſeme te ſameſta augſtā tichupā, tad ta pēh tahdā laifa pabrēkama. Nōtika iſtrāſchāna rīdeni waj ſemā, tad kuhdraf ka ari purwa ſemei ſemāſ ſaſ naht par labu un padara to rīdeni. Zeetu labumu atneif, kad kuhdras (purwa) ſemi, eefam to ar ſtata mehleem tichupā ſatrauj, papreeſchu labi iſjauz a. dedſinatu un ſmalſi ſaberſtu kaſki. Ari labu kaſka-mergeli, ja taſ ilgāfu laifu guleſiſ ſaſeif, war ne it kaſka weetā. Ja war wehl daudj maſ toka pelnu pēemāhſ, tad taſ ſadara; bet ja pelnu naw, tad to weetā ari ſāf-ſaſbi war nem. Tahdi pēemāhſjumi ir gan wifai teizāmi, bet beſ wifneem war ari iſtiff.

Kad kuhdras ſeme, kaſkiſ un taſ wehl ſiſ ſlaht pēenahſiſ, ir labi iſjaukti, tad war eefahſt kompoſtā kaudſi ſraut. Paſchā apāſchā japaleef lihdi pēhdu beea, ſahrtā purwa waj kuhdras ſemeſ, kaſ druſku ſajmalzināmā; uſ to wifſā naht tif pat beea ſahrtā friſchu ſtata mehluſ; wif derigāf preeſch tam ir tihri ſirgu waj aitu mehluſ, waj maſafāſ ſirgu, aitu, gowſtopu, zuhfu u. l. j. pr. mehluſ, bet wif ſopā labi iſjaukti. Pēh; tam leet tif pat beefu waj ari druſzin beeaſtu ſahrtu kuhdras waj purwa ſemeſ, kaſ ar kaſki waj mergeli iſ-jaukta, un nu naht ſahrtā pēh; ſahrtā mehluſ waj ſeme, ſatra ſahrtā augſchom mifetā beefumā, lihdi kaudſe 5-7 pēhdāſ augſtā uſſrauta. Ja wajjadſigſ, tad ſatru ſewiſchū ſahrtu ar ſutraju waj maſafāſ ar ſhdeni war awlāhſit un pawifam uſ to ſatuhfo, ka kaudſe ir alaſch mitra. Wifū pēhdejai ſahrtāf nem kuhdras ſemi un ar ſcho tā ſatot kaudſi apiedſ un aifſtur iſgāiſoſcho weetu iſgaroſchānu.

Tā ſakrautā kompoſtā kaudſe drihſ pamanāmſ paleeſ ſiltumſ, kaſ leezina, ka ſatruhdeſchāna kaudſe patlaban eefahſuſeſh.

*) Par ſorfu (ſemeſ maifāſ ſemi) Wifſemēſ un Rūfſemēſ gubernāſ mehſ ſchi rakſta beigāſ pāneegim ihſu pabrifkātāf iſ Rihgāſ politechnifāſ analifſ grahmatāhm. Redz.

Kad tas wijs pareisi un ihstena laika notizis, tad, it pehz mehflu leelata waj masata wairuma, pehz pušs- waj wešela gada komposts ir pilnigi gataws, t. i. tahds, tahds mehšlošanai wislabati der. Waj komposts gataws, to war no tam pašit, ka wišch tad zaur zaurim ir koti irdens, drupains, no iškata kumschi bruhns un ka is wina wiša šlahbe šubuse. Tahdā bušchanā kuhdras semes komposts it nebuht naw šiktaks par staka mehšleem un ar wina war jeb tahdu semi — tītai štipru humus semi nē — wišai šelmigi mehšlot. Grēhtu semi kuhdras-komposts padara par miškstaku, irdenaku un wa-figaku; weegliā semē wišch jo wairaf uhdēna uštur; aukstu semi wišch šafilda. — — p.

(Turpmat beigums).

Wispačriga daļa.

Par Plewnaš eenešchānu

peenahf wehl jo šihkatas šinas, kuras mehš tē pašneššam. Ar Turkeem Plewnaš stahweja daudš behdigaki ne kā awišes par to šinoja, un Turku behgleem bija taišniba, kad tee iškazija, ka Osmana Pašchā kara-pulku stahwoškis tas wišu behdigakais ešot. Tagad mehš šinam, ka Turki Plewnaš gandriš mehneš badu zeetuschī. Behdeja nedēta tee no Bulgareem pagēreja miltus un šagatawoja is teem 47,000 maies. Tee bija tee pehdigeē lihdselki. Gola tīf ween ihsteneem kara-pulkeem kluwa išdalita un tad ari tīlai masās porzijas. Ušcheem kodola-pulkeem jeb nišameem, kā Turki winus šauz, Osmanis šīka ihpašchu šwaru, kad wišch apnehmahš zauri lausteš. Zaur Karša eenešchānu Turku kara-pulki duhšchu bija šaudejušchi, bet Osmanis wehl lihds 20. nowembrim pašahwigi gaidija uš palihgu, kad wišch no muhšu kara-pulku darbošchanas uš Ortanijas pušī dabuja šinat. *) Domehr galā wišas zeribas uš palihgu šuda. Wina kara-pulkōš šazehlahš tīf leela kurnešchana, ka Osmanim no bailehm, ka to pašlepen nenonahwetu, nepašihštami waijadšeja gehrbtees un drihš weenā drihš otrā telkī gulet. Šaka ari, ka Osmanis šaweem šaldateem eestahštijis, wišch toš beidšamajā štundinā no Plewnaš pa tahdu gangi apakšch semes išwedišot. Zaur to ween šaldati apmeerinajušchees. Wina ihštāis nodoms gan bija zits, proti zaur Kreewu lihnišahm zauri lausteš. Uš tam wišch išredšejahš šwehtdeenu, 27. nowembri. Šatrs

*) Osmanis Pašchā, kad wišch wehl nebija pawišam eeshēgts, uš Konstantinopoli laidis šinu, lai tam uš Sofijas pušī uštura brihwu zeku un lai tur šawahš palihgu-pulkuš. Abilde šanejuše, ka tas notišot un lai wišch išturot. Beidšot Kreewi alāsch jo zeetati Osmani eeshēdša, wīnam šahla truhšt pahrtitas un šituma, bet ištuhgtāis palihgš nenahza. Tē Osmanis tad laidis bahrgu wehtuli uš Konstantinopoli, waldbibai pahrmēdams, ka ta pahrdeweja un pee Walšis nelaimēs wainiga. Wišch no tahš ne kā negribot šinat. Behz tam wišch mehginaja zauri lausteš.

šaldats dabuja zwišakus preekšch šehchahm deenahm un 150 patronuš. Rešerwes šchajamos rikšus aišwēda Plewnaš pilšehtā. Lai šlepeno darbošchanos Kreewu leheri nepamanitu, tad baterijas bija pilnigs klušums. Bahjos un eewainotos, kas kara-špehšam nešpehja lihdsi eet, pameta atpakaf, bet weegli eewainotee ar kara-pulku gahja reišā. 27. nowembra wakarā Osmana armija šalafijahš pee Wid-upes. Ne-waijadšigos eerošchus eeneša bašnižā, daščas baterijas nogruhdā šawus leelgabalus, lai išdarishchana nahktu jo weegli; preekšch zitam tīka tranšhejas (šemes-štanstis) wilktas, lai, ja buhtu waijadšigs, leelgabalus špehtu aišweht. Nahts pagahja štiprā darbā uš kaušchanos šagatawojotees. Lihds rihta krehšlai Turkeem bija išdeweš diwi tiltus taišit, preekšch ka tee wahgus un dehtus išleektaja. Bet ari muhšeji neguleja. Šluhki dabuja no Turku nodoma un darbeem šinat un ihštā laika wirškorteli šinu dot. Wišas darbošchanahš preekšch pretiturešchānahš tīka laika eeshaktas. Ar rihta krehšlu Turki ar 40,000 wišreem pahrgahja par Wid-upi un krita 3. (Sibirijas) grenadeeru-diwišijai wiršū, gribedami zauri šisteš uš Berkowijas pušī, kur no mums weena štipri apzeetinata pošizija teef šagatawota. Širdigā kaušchanahš duhreja ištchetras štundas. Apštīprinatas weetas eet no weenas rošas otrā, Kreewi šauz „hurah,“ — Turki peefauz šawu Allah. Sibirijas grenadeeru regiments kaušchanos eeshakta, šitahš ar apbrihnojāmu šir-dibu, bet wina rindās ir breešmiga nahwe. Domehr atlikušchee nešchāubahš. Tē, ihštā laika, peenahf palihgš un nu Turki teef šweesti atpakaf. Bet generalis Škobekewš, kas Turku nodomu un darbus škadri šinaja, pa tam Turku apštīprinajumus, kur tee preekšch tahš-kaš pretiturešchānahš zereja pātweršmi atrahš, no muguras pušes jau bija eenehmis. Turki teef arweenu jo wairaf eeshēhgti. Abās pušes kanjahš ar warona duhšchibu. Ap pulksten 9 Kreewi — Škobekewš preekšchā — eejahj atštahdā Plewnaš. Turki ar ween wehl kanjahš. Osmanis Pašchā pehdejos špehšus šanēdams, dodahš uš preekšchu, kara-pulkus šew lihdsi raudams, bet teef eewainots. Muhšu ar Rumeneem šaweenojušchees kara-pulki dara Turkus iškamizjušchus; tee redš, ka naw eeshēhams zauri šisteš un rahda balto šlagu, bet muhšeje zaur miglu šlagu ne-eerauga un kanjahš tahšaf. Pa otrām un trešchām lahgam wini dod šihmi ar balto šlagu: neweenam šaldatam naw eeshēhams zaur Kreewu rindahm zauri lausteš. Pa tam eewainotāis Osmanis Pašchā aišgahjis uš telegrafa štanziju un pawehšejis, balto šlagu pa zetortām lahgam rahdit. Nu kaušchanahš beidšahš. Osmanis Pašchā iškaka, ka wina armija beš tahda nolihguma Keifara šehhastibai padodahš un ka wišch tīlai lihdsot, ofšzeereem wina mantu atštah. Keifars tanš brihdī ir 27. redutē (apštīprinajumā), no kureenes Wišch teem kara-pulkeem pakaf dewahš, kas štarp Opanešchu un Mediwenu šalafijahš. Leelširšts Nikolais Nikolajewiškch pahrgahja par Wid-upi un apšweizinaja grenadeerus. Pee wina atwēda Osmani Pašchā. Leelširšts wina šanēhma mišligi un iškazija pret duhšchigo generali šawu augštzeenišchānu, kamehr Leelširšta pawadoni

Sadšihwe un šinatniba.

General-adjutants Arturs Adamowiškšs Repoloitiškizki.

Generals Repoloitiškizki ir dšimis 1813. gadā Winklas gubernā, Služas aprikti, kur wina tehmš toreis bija par aprinta muššneeku maršchalu. Mahzibu pa-beidšis pašchu korpušā wišch 1832. gadā uššahša šawu kara-deenešlu par ofšzeeri Preobraschensti regimentā eestahdams. Tanš pašchā gadā wišch eestahja kara-akade-mijē un tad tur bija kuruš zauri gahjis, tad wina eezehla par general-štāba ofšzeeri 5. kawalerijas korpušā.

Wina kara darbi eeshaktahš 1841. gadā Kautafā, kur wišch pee trihs šareem pret kalna-būmpineekēm dalibu nehma. Širmajā wišch išpelnijahš diwus ordenus par duhšchibu un apakšpallawneela ištchinu; trešchajā, pret Šchamilu, wišch dabuja zitus ordenus un Wisaugštaku ušlawešchānu. Ungaru karā wišch šašneedša generala ištchinu. Tur wišch bija šahht, kad pee Roterturma grawas eenaideekā apzeetinajumu ar šoni eenehma, tāpat ari wišch netruhta pee Kronštates un Šerman štates eenešchānas un pee ušwatešchānas pee Temrešwares. Kreewu waldbiba wīnam bahwinaja 1. Klases Štanšlawa ordeni un Austrijas waldbiba 2. Klases dšeslu krons ordeni.

Otrāis laimēts wina kara-darbeem eeshaktahš 1853. gadā. Sem grafa Šūberša preekšchneezibas wišch pahrgahja par Prutes upi, trauzeja Donawas apzeetinajumus pee Braikas, peedalijahš pee Matšchines eenešchānas kā ari šawu duhšchibu iškahdija Turkus atštot, kad tee Šilistrijā aplehgereti ar leelu waru mehginaja išklausteš. Behz tam wišch zihnijahš Krimā pret šaweenožem Anglijas, Franzijas un Turzijas špeh-

teem. 1859. gadā wina eewehleja par peekšchšehdetaju komitejai, turai bija kara-litumu grahmata šašahšahda. 1858. gadā wina eezehla par infanterijas generali. Šchim brihšcham wišch išpilda Donawas armijas wiršštāba preekšchneeka amatu.

Baschibofuki ir ahršahrtigi Turku kara-pulki, kas kara-laika pa wišahm Turku walšis dahahm preekšch kara teef šalafiti, uš tam nomoti jeb ušpirkti un pa daikai kā infanterija, pa daikai kā kawalerija išleototi. Romošchānu išbara tā šaukti delibahšchi, un jauneki un šimgalwi, deedelneeki un wānki, apbrunojušchees un ne-apbrunojušchees eestahj šchinis baschibofuku barōš, kuri tad karu wišwairaf uš šawu rošu web un kā rāšbaineeki un šepławas prowīnžes laupa un dedšina. Pawelki Turku waldbiba nopuhlejušehš, gribedama wīnus par šahrtigeem kara-pulkeem eegrofit; wairaf reišes wīnai peenahza ta waijadšiba, šawus pašchus šahrtigus šaldatus pret wīneem šuhiti un šitt wīneem eerošchus ar waru atneemt. Krimas kara-laika Turku waldbiba bija 60,000 tahdu baschibofuku pret Kreewiju ištuhtijūše. — Par wina šwehrušdarbeem tagadejā karā jau daščahrt ešam tahš breešmigakās šinas dabujušchi. Muhšu šchihš beenas bilde iškahda diwi tahdus šwehruš žilwekā gihmi pee wina miškakā darba pehz tahdas kaujas — pee šihlu aplaupišchānas. — M. 2.

Šantajumu iškaidrojumi.

Šifumu leetās.
1. T. A. — II. p. A. dr.
Wiš, kas aktiwā deeneštā štahw, deeneštā laika un wehl gada laika pehz wina atlaikšchānas uš referoti, ir atšwabinati no wišahm tahm Walšis, šemes, un

Plewnaš slaweno aistahwetaju ar roku plaukšhinašhanu apšweizinja un „bravo!“ jauza. Leelfirsts Osmanim atwehleja Plewnā pā nakti pahrgulef, lai tas sawu wahti meera waretu litt fašee. Wina stāba- preekšneeks Lewit. Pašhā pahrguleja pee Stobefewa. Mūshu kara- pulki Turfus par nakti apwastēja.

29. nowembri, apzētinajumā N 5. Keisara un Leelfirsta klast- buhšhanā, notureja pateišhanas luhgšhanu, tad kara-launkā kritušhee kā peenahšahs kruwa eewehroti un beidsot goda algas isdalitās. Sw. Surga 1. klases kustu dabuja Leelfirsts kā Wirskomandants, 2. kla- šes ordeni: Todleben's, Kara-ministeris Miljutin's un wirstāba- waldneeks Nepokoitšizki's, kura bildi mehš šhodeen pašneedsam; to pašhu ordeni 3. klases dabuja: firsts Smertinski's un grenadeeru korpuša waldneeks Ganekzi's, un to pašhu 4. klases: Lewitki's un grenadeeru diwisijas preekšneeki Swetschin's un Danilow's. Peh; tam Keisars aishbrauza uš Plewnu. Peh; notikušhās Deewa luhgšha- nas Plewnas bajnizā Keisars tureja brokastu kahdā Bulgaru mahjā. Šhe wišh litā Osmani Pašhā pee šewis atšaukt. Wišpahriga us- maniba eenahšdamo šanehma, ofizeeri to šweizinja saluteeredami un Keisars winam šobenu atdewa atpakat peeminedams, ka Osmani brihw to Kreewijā walkat. Projam eijot Osmani Pašhā pawadija klast- buhšdamo wišpahrigee bravo- un apšweizinašhanas-fauzeeni.

Bulgaru mahjās un ihpašhums ir ne-aishahrti. Bulgareem naw eemēsla par Turkeem šehlotees. Stobefews ir par gubernatoru un Sudales regimenta komandēers Panutin's par komandantu Plewnā eezelti.

Osmani Pašhā šuhtišhot uš Peterburgu; Keisars winam pee- dalijis weenu no Saweem daktereem. G. M.

Daišhadās šinas.

No ahršemehm.

Politikas wahrskats.

Turku waldibas žirkulērs, ko mehš isg. ned. wišjaunatajās šinās ar šaweem peeshmejeem nesham, ne pee weenas leelwalstes, bes ween Anglijā; naw atradiš peekritejus: wišas ir weenās domās, proti ka Turzija — knapi tikai to tukšhi šolidama, ko Konstantinopoles konferenze preekšh kara pagehreja — sawu ihsto buhšhanu wehl naw atšimuse un tadeht ari peh; meera wišai kahriga wehl naw. Tadeht ari Wahzijas un Austrijas waldibas it ihši peeshmejušhās, ka winas starpā nejanšees un Kreewijai zekā nestahšees. Turpreti uš tahdu ahshtišhanos no kahda šatrazinata un ne kā ihsti nejehgdamā bara pušes, kā mehš to isg. ned. no šahda Ungaru bara šinajam, ne kā newar klausitees. Tahdu brehku ne fur netruht, bet ne fur

teem ari naw eewehrojamas eepēhjas. Žitabi tas ir ar **Angliju**. Tē ir diwi partijas: weena grib Turkeem eet palihgā, otra nē. Pee pirmajās peeder ari ministeru preekšneeks. Wišh ari no parla- menta, ko janwarā grib fašaukt, pagehreshot naudu, lai warot kara- spēhtu rihtot, jo ešot bailigi laiki un Anglu Ioblahšhana teefot ap- draudeta. Ta otra partija, pee kuras ari Anglu leelas awišes „Teims“ wadont peeder, šhišs bailēs iškata par šapneem un no teekā uš to ašako katru waldibas šoli, ko ta spēhtu pret Kreeweem un par Turkeem. Redšehs, ko parlaments nospreedihs un ko ministeri tahlak darihs. **Franzija** nu beidsot tatišhu ir meers. Mat Mahons ir eezehlis republikanešhus par ministereem un nu parakšta wišu, ko tee winam leel preekšhā. Republikanešhi ir pilnigi uswarejušhi un wišā semē atšauk gawilešhana — tikai melnaje ir ihgni un ar pilnigu eemēslu šewi peekšaitahs pee teem uswareteem. Wišwairaf wineem šahp, ka ahrleetu ministeris ir protestants, ne wis katolis. Žhštā ka- šoku semē nekatomim ahrleetu politika rofā — waj tur melnajeem aih dušmahm newaijaga pušham plihst! Kas nu buhs ar Romu, un mel- najo tik jauki šalikteem nahšotnes-projektēem? — Mat Mahons, kā beidsot israhdišees, it nebuht naw šinajis, kahdu postu wina politika beidsot wareja šazelt, ihpašhi kas no tam war isnahkt, kad waldiba paleek bes budšheta opstiprinašhanas, kuru parlaments leedša apstip- rinat, kamehr M. Mahons melnajo juhgā. To dabujis šinat, wišh šahškuzis un isbijees kā bailigs šeweetis un gribejis atšazitees no amata. Bet melnaje wina noturejušhi, lai paleekt lihš 1880. ga- dam, jo beidsot tatišhu ešot labaki ar walšis galwu bes galwas, ne kā ar republikaneeti par presidentu. Tā tas tad ari notizis un it ihšā brihdi M. Mahons padeweēs republikanešheem, it kā Osmaniš Kreeweem, tikai ar to starpibu, ka šhis to darijis laureem pušhšots, kurpreti wišh ar kaunu apšrauts. Bet lai nu kā, — tatišhu reis ir meers un melnaje eet kaušdami ahrā no wišahm meetahm, no wišēem amateem, fur tee no 16. maija tik mihtti bija eefortelejušhees. Šaka, ka M. Mahons ari atlaidišhot wišas štrahpes un liškhot nobeigt wišas prozešes prešes (rakstibas) leetās, tā tad šinams ari pret Gam- betta, kas šhoreis atkal leeliskam uswareji. — Bet neween Franzijā, ari **Wahzija** šhi peepēšha un pilnigā uswarešhana melno baru breešmigi šatreektuse. Wahzijas melnaje zereja it šipri uš sawu Franzijas brahtu uswarešhanu un tadeht ištorejāhs it kā tee jau wišā pašaulē tee kungi buhtu. Ar to ari šahw šakarā Bismarka opniš- šhana amatā. Bet tik lihš Franzijā tahs leetas pahwehrtahs, tē ari Wahzija melnaje bija šahškufušhi un tagad ešot tik klusi un meerigi, it kā to pašaulē ne mas nebuhtu. Dšird nu ari, ka Bismarks no atkahpšhanahs wairs nerunajot, bet jau šahšahdijs programu, peh; kura wiš melnaje un wina draugi no waldibas amateem kluhtšhot isšlauziti. — Ka **Italija** un ihpašhi Romā wiš tas toti leelas gal- was šahpes dara, ir lehti protams. Bet ko lai dara — tos melnajos wairs it ne fur ne-eerevš, wišur jau šahš atšiht,

pagasta nobodšhanam, kas peh; dwehšetu škaita maksajamas, un no wišahm personištahm klausibahm; šhišs maksahšanas šapilda pagastam, pee kura bee- netajs peeder. Bet wina naw atšwabinati no maksahšanahm un nobodšha- nahm par nekustamu mantu, kas wineem peeder. (Kara-deen. lit., art. 26. un eekšleetu Ministera žirkul. no 11. jūnija 1874., kura usnemta Wišaugštā pawešle no 14. maija 1874.)

2. 3. 3. 3. g. a. m. D.

- a) Robešhās šarp muišhās-polizejas un pagasta-polizejas amata-aprinteem nošata pagasta-litumu § 16 un 35. Pagasta-polizejas wara eet par wišahm pagasta mahjahm, muišhās polizejas wara par wišahm žitahm elahšehm muišhās robešhās, kas pee pagasta nepeeder. Par semēs gabaleem, kas pee muišhās polizejas aprinkā peeder, bet atronahs pagasta polizejas aprinkā robešhās (šarp mahjahm), un otradi, ir gan ihpašha pawešle laišta, proti no general-guber- natora 5. maijā 1868 sem N 469; šhi pawešle ir nodrutata jaunšdotā G. Mathera litumu krahjumā, Latw. walodā, pee pag. lit. § 19, phtes a. lp. 9.
- b) **Walu** muišhās, krogi, šudmalas šc. ir daktas no pašhās muišhās, tadeht tahs ari publiktu (klaiju) klausību deht (žeku taiššhana, eefortelešhana, bajnizās buhwes šc.) jarehkina pee pašhās muišhās. Pee wišahm klausibahm un pilbi- šhanahm, kas semneekteem ušlittās, ir alahš šingri jaiššhē re alnastās no lopu- nastahm. Pirmajās ir grunts gabaleem, p. p. mahjahm ušlittās, šhišs turpretim pagastam. Realnastu deht alahš iškšir waj nomas- waj pirkšhanas-kontrahs, — lopu-nastu deht wišpahrigi litumi. Turpmat par šhišm dešgan šwarigahm leetahm runahm jo plahšaki; tē lai peeteek ar šheem peeshmejeem. Šalihššinat ari sem a) mineto lit. krahjumu, kura

Žuhs ar rahditaja palihgu wišas šhimi teetā laištu nošajijumus atradišēet.

- c) Peh; kahda nošajijuma Žuhsu pagastam bajnizās-walbei kanzelejas naudas ja- mašā, to waišabšehs pagasta walbei žaur šaraktišhanos ar mineto walbi isdibinat. Bes ne kahda likumiga pamata tahdu maksu šinams jau nepageh- rehš bet wišpahrigu nošajijumu par šho leetu naw. Gandriš šatra bajniza Baltijā teel uštureta peh; wež un wezeem nošajijumeem un pawešheem, waj eeradumeem, kas preekšh weenas bajnizās šhā, preekšh otras atkal pawišam žitabi.
- d) Ekšproprijazijas likumi nebuht nešhmejāhs uš mušhu buhšhanahm; Žuhs laištam runajat no agrar-likumeem, kas ween weenigi mušhu semēs ihpa- šhuma eemantohšanai par pamateem der. Kā jau žitur minets, šhos litumus mehš jau pilnigi ešam šatrahjušhi un peh; eepēšhšanas driš isdošim Latw. walodā.

3. B. M. C.

Wišpirms mums weenu pā wišahm reišahm jāpeemin, ka mehš jautajumus par maksu neiššaidrojam, bet tikai ispidam, ko šolijūšhi. Un nu pee leetas Augsti ušpluhdinats šudmalu dihta uhdens Žuhsu semei dara šahdi; Žuhs par to ešot šuhdejušhi, bet teekā atbildejuše, ka Balt. privat-lit. art. 1047 šimejotes tikai uš no jauna žekamahm, ne uš jau pašahwošhahm šudmalahm; šhišs warot pluhdinat kā pa wezam. Tadeht Žuhs nu gribat šinat, kas darams.

Balt. privat-teekšu litumu grahmata ir gan tikai 1864. g. šahšahdita un Wišaugštā apstiprinata; bet wiš tee nošajijumi, kas tur usnemti, ari jau preekšh tam bija spēhā, lai gan tee šoreis nebija wiš lopā un peh; kahr- tas šalitti, kā tas žaur min. grahmatas šahšahdišhanu notizis. Tā par preem.

fa' tee zilwezei ir tihri par sodu. Do, to jau katrs jina: fur melnaja is fawu degunu, habfihis, tur ne, ka laba wairs uaw. — St reises meh's ar melnajeem fawu pahrsfatu neparau sehgt, jo lafitajeem jau ta ka ta no melnajeem, deefgan, tadeht ichorei, heigās apliustofim wehl fawus **Turzims**. Kas tad nu gan negribehs jinat, ka Turku waldbiba faweem mihteem pawafhneeteem par Pkewnas ee-nemfchannu fanojufe? Nu, ta fina flanejufe ta: „Osmanis Pascha usbruka Kreeveem un kawahs 5 stundas, bet kad winich greefahs atpakat uf Pkewnu, tad ta bija no eenaids neeka apfehsta.“ Bravo! Ka Osmanis Pascha fahchauts un lihds ar fawu prahwo armiju it meerigi brauz uf Kreewiju fehrt, — tahdus neekus Wu-felmaneem newaijaga finat un wini wehl tiz it drofchi, ka Osmanis kara-lautā idari-fchot brihnuma leetas. Lai-miga tauta, kas til tiziga! — **Serbija** atfal ir fahrtiga kara ar Turkeem un jau da-fchu apzeetinatu weetu eeneh-nufe. Bet **Greefija**? Nu, ta gaida, lai ziti tai zeptus kartupekus nem no fprufstehm ahra. Ari laimiga tantina.

Arturs Adamowitich Dewoloiichizki, Donawas armijas wirstaba pahrwaldneets. (lp. 402)

No eefchjemehm.

Peterburga. Waldbibas Wehstu. jino, ka 12. armijas korpusa komandants, Keifariika Augstiba Leefirsts Wladimirs Aleschandrowitichs par persohnigu uszihtibu un weizigu wadifchannu, Turku usbrufschannu pee Wletfchkas un Trostenika 14. nowembrī atfifot, Wisang-staki apdahwinats ar 3. klases Jura ordeni.

Mefane. (Plahpaschana dsehrumā). Ne sen fche gadijahs, ka tahds nepafihstams zilwets polizejai is schenta bija je-aifwed, tamdehl ta winich waren bija peedfehrees un ar ziteem dumpi eefahfa. Poli-

zejas wihram fweifchneeku aifwedot, fchis ifhauja: winich brihnotees, ka polizeja tahda neeka deht jauzotees starpa, wakar winich esot weenu zilwetu nomaitajis, tas tatschu esot pawifam zita leeta un polizeja nelitufehs ne jinot. Pee tam winich flaidri ifstahstija, tur winich nomaitata lihki eefahis. Kad otra deend apfihmeto weetu pahrmekleja, atrada pateecham tur lihki, pee kura waras darbi bija redfami.

Peterburga. Peterburgas Kreewu aw. dabujufchahs finat, ka Osmanis Pascha nahlofcha nedeka uf Peterburgu braufschot.

Uf to wehsti, ka Augstais Kungs un Keifars 10. dezembrī Peterburgā pahbraufs, Peterburgas namneeti, it ihpafchi tanis eelas, par krahm no bahnujcha uf jeemas pili jabrauz, eefahfuchi jau preefch laita fawus namus pufchot un igresnot, lai waretu ufwarechanas frownu Waldneeku awa galwas pilsehta pahrbrauzot zeemgi fanemt.

Ne eefpehdams uf wijahm laimes wehleifchannahm fewifchki atbildet, Keifariika Augstiba, aktiwas armijas wirskomandants 3. dezembrī is Bogotas laidis wifseem par fawu fchahdu telegrammu:

„Es iffaku Sawu firfni-gako pateizibu wijahm pilsehtahm, fahrtahm, beedribahm un zilwefeem, kas Man laimes wehleifufchi par Osmans Pascha armijas ufwarechannu, Lai tas Kungs Man un Manai duhfchigai armijai palihds, to no Keifara Majestetes eerahditu darbu lihds galam iswest.“

Keifara Majestete Wisangstaki pawehlejis, Sawu pateizibu iffazit Widfemes eedfihwotajeem par winu laimes wehleifchannu Pkewnas ee-nemfchannas deht.

„Kreewu Jnu.“ pafstudina 18. farakftu par kritufcheem un tantatronahs fchee Kurfjemneeki:

min. art. 1047 dibinajahs uf Widfemes semes-fahrtibu no 1671. g., uf Jgaumu un Wiltenes semes-litumeem ic. Wif fchee nosazijumi, no tureem tagadejos priv.-teefibu lit.-grahmatas art. 1047 zehlees, ne jau fahdu litumu waj pawehli naw bijufchi atgelti, tadeht tad gan ari ftovejahs uf wijahm fudmalahm, kas pehz 1671. g., un newis tifa uf tahm, kas pehz 1864. g. — tad min. lit. gr. fahfahdija — zehlfchahs. Bet peenemfch, ka tam ifstaidrojumam, to Jufs uf fawu fuhdsibu dabujufchi, buhtu tainiba k. i. ta ifstaidrotahs pareift darijis, pee grahmatas rahditaja turedamnes, tur sem ta wahrda „Mihlen“ starp zit. ari art. 1047 peefstaitis pee tem nosazijumem, kas par fudmalu zehlfchannu runa; tad tatschu ta leeta nepateet zitaba, jo fchini pascha rahditaja starp ziteem art. art. 1051. art. ic. usnents sem ta wirsrafsta „fudmalu bruhla aprobehofchana“ un fchini artikeli fahw fahs, ka it wifur, tur tas wajadfigs, lai kaimiau plawahm zaur fudmalu uhdeni fchahde nekufhtu darita, fudmalu fuhfjes 4 nedelas preefch un 4 nedelas pehz Jahnneem jatura wakam, „lai uhdens waretu nofreet, fahle plawās noschuht un aukt, un lai katrs jawnu jeenu waretu fanemt un eewahht.“ Sche naw ta weeta ifstaidrot, tahdus litumu nosazijumus wehl par un pret fcho leetu waretu peewest, ja ta jau prozeje ifschkirama, bet til daudf jau no ta, ka meh's nupat peewedufchi, warehs nogift, ka tas augfcham mimetais ifstaidrojums naw wis ne-aifteelams jeb ta tahds uflufhofjams, tas nebuhtu apgahfchams, Mufhu padoms tadeht ir tas: panemeet fawu kontraktu lihdsi un aifeifset pee ifpratiga adwotata, tas Jums — wijas eewehrojamas buhfchannas Jufhu leeta nofwerdams — ifstaidros, waj prozeje te wajadfiga waj ne.

4. P. Bl. — u. igam — D.
Pee lautpagasteem (walstihm) peerastiti amatneeki, ka: taleji, ftroderi, galdis neeki ic. ic. kad wini uf semehm un weeni pafchi fawu amatu kopj, no amatafihmes (Gewerbeschein) pirtschannas ir atfwabinati, bet tiffihds ka wini palihgus peenem, kas pahri par 15 gadeem, tad wineem pehz tam, zit palihgu teem ir, japehrt mafandeles fihme (Kleinhandelschein).

5. I. N. — fch — dl.
Pagasta wezatan un pag. teefas preefchfehdetajam nedrihft weht zitu fahdu amatu wehlet, ta fahw pag. lit. § 28 un ar to — mums leetahs — pilnigi peeteel.

6. Chr. Walter igam — R. wp. fga D. m.
Ataufchannu, fchaujamos eerotfchus turet, Kurfems ifhod waj muifchahs polizeja, waj pagasta polizeja, it ta kuhfsejs dshmo waj muifchahs polizejas, waj pagasta polizejas aprufk.

Pehz jatts-litumr § 9 no pilsteefahm ifhodamas jatts-fihmes war ifdot wifseem tahdeem, tam no polizejas fchaujamo eerotfchu turefchana attanta, kas pahri par 16 dshmibas gadeem un nestahw apafch polizejas ufwahfifbas, ja wineem tas pehz lituma nosazis gruntsgabals ic. waj tad wini jau rafstu peerahba, ta wineem tahds gruntsgabals medifchannai atwehlets, (G. Mather'a „Litumu-frahj.“ Latw. waloda, lp. 244).

Krona waj pilsehtu mefchds naw zitadi brihw fahli turet, ka ar fchachu rafstutu atlaufchannu, ko ta instituzija jeb walde ifhod, tam tas peenahfahs. (Turpat, lp. 166, § 5).

— do! No Dobeles apr. Peters, Saustis, Krishjabis Kristiis (if Blantenselbes) un Ans Kubanovitch (if Mescha muišas).
 No Bauktas apr. Jatohs Rosmanis un Jahnis Kugre (if Leel-Sejamas) Jahnis Lemmert, Jahnis Lempert, R. Towrits; Krishis Siminski (if Stelpes).
 J. Widosmes kriušči no Jeshu apr. Jahnis Kallušis un Andrejs Awoodišis (if Aektas mš).

Riģā 6. dezbembei ecfwehtija jainu tules unuu. **Mams** mafs fa 432, 395 rbl. 96 kap. dca arwobanq fard li eduden nu tonitim

Si Penjas. Kahds no Turku mangineetem Pensā mupaf peez nehmis pa-reisizibu.

Winsch gan fakahs, dšmis Turks ejam, bet Turku walodu toti wahji runā, ari no waiga nebuht pehz Turka ne-škatahs; freewiski turvreti winsch itin weikli runā. Domā, ka esot kahds Poku emigrants.

— Goro-dischtesch apriaki Tschernewkas zeemā traks firgs fawam

Baschibofuti aplaupā kaujā kriušchos pehz kaujās. (lp. 402.)

fainneekam, Bogodinam, rokā eefodis, tā ka fainneeks uš nahwi flims. Ar firgu tā bijis. Bogodinsch to gawent pirzis no Waulina un šchis tagadin isteizis, ka sinamais firgs sch. g. 15. februari kluwis no trata wilka kofis. Pa wisu scho laiku, gandrihi 7 mehneschus, pee firga no trakuma ne tā naw manijusch, bet nu firgs peepeschi šahjis tratot, tā ka to wajadsejis nošit. Bogodinsch nodots semstwas flimnizā, bet kas fin, waj buhs wairs dsedejams. — Newaru atstahst nepeeminetu, zil prahtigi un usmanigi ja-apeetahs ar lopeem, kas no trakeem lopeem kofii. Man wehl stahw atminā, ko mau Kursemē, Wez-S. pagastā kahdā fainneeze stahstija. Reih pamanijusch, ka kahds schwešchs funelis aitas dšenajis; waj tas traks, to newarejusch sinat. Pehz warbuht astonahm deenahm daschas no tahm aitam nokawusch, gatu wahrijusch un ehdušchi; bet tam pašchā brihdē gans sinojis, ka dših-

wās aitas lezot gar feenahm, štraidelejet un grofotees. Nu fajehgusch, ka aitas buhschot trakas un no ta weschā funela šafostas. Tuhdak steigusches pee ahrits un wiss wehl igahjis par labu. Aitas sinams tikuschas nonahwetās un ta gata ari dšiki semē aprakta. — Kad jadomā, ka kahds lops no kahda trala lopa šafosts, tad newar drihstet, to pee ziteem lopeem laist un ar tahdu toti prahtigi ja-apeetahs. —

— Tschembaras apriaki, Matiši zeemā, diwi semneeki Safranows un Berdinikows isbrauza ar laiwu uš pihū medischamu leela Tschembaras upē.

Saiwu upē eestuhmusch, gribejusch par kahdu lihzi pahri tift. Berdinikowam laiwu dšenot flintei gailis tant tā ušwižees un nokritis, schahweens Safranowam eestrehjis fahnā, firdij pretim, un tas pehz mafa brihtina nomiris. P. Grauhing. **Leel-Sejawas** teefas namā, 29. nowembri, notureja

weefigu walarn ar dseedafchanu, danzofchanu un ari preekščā lafifchanu par semtopibu. Wakars weeseem aitezeja wisai jantri un patihkami un jazer, ka schi weefiga wakara isrihtotaji nerims alafsch jo projam par tanteešču kahrtigu ištustefchanos un derigu pamahzifchanu ruhpetees. Par wimu puhlineem 29. nowembri wineem firnigi patefdamees, titai to weenigu leetu luhšjam, lai turpmat tahdas weefigas šapulzes iffludinadami ari ne-aifmirstu ee-eifjamu mafsū pateift. S. L.

Jeshu aprinka školotaju šapulzes komiteja notureja fawu scha gada sehdejumu Diehrbenes draudšes školā, 10. now. un israudšija nahtoščai šapulzei schoš tematus, kuri teef peefuhititi wifahm draudšehm apriaki, lai školotaji ar teem eepašifstahs un pehz patifščanas ifwehlejahs uš ifstrahdaschanu un preekščā zelfchamu šapulze:

Atuhhtitās mahrfas teerj wareet atrehtinat, uš 1878. g. naudu atuhhtot. II. Wispahrigā find.

7. Gaudulim — R. M. p.
 Kaut fur, lai gan bes ihpaščas apstiprinafšanas, šadobahs wairaf wihru lopā, nopehrl grahmatas un dod tahs ari ziteem lafit, bet weens tahds lafitajs ir til bešgobis un patura tapinatās grahmatas, domada, ka wina apfuhdset wis newarot, jo „bibliotela nešefot apstiprinata, pašahwot pret litumeem.“ Netauniba — tā pašifstams — ir multibas mahsa; bet netauniba ja-graifa, kaut gan multiba naw dsedejama. Suhšat drošchi, Juhs winešefet, un netaunigais apfuhdsetis aifmahfahs bes šchelaštibas neween nomas naudu par grahmatu tapinafchanu, bet ari tahs pašchas, ja igahifnatas, un wifus fuhšfetaja zelus. Bet tam jafuhdi, kas ar jawu roku winam tahs grahmatas dewis, ne wis wifseem krahhumina ihpaščaneetem, jo tee fawā starpā gan ir šabeedriba uš teizamū noluhhtu, bet pret teefahm tā šabeedriba newar wis peerahditees, tadehl tā atififšanas no Walstis waldibas pufes truhst. G. M.

G fur gudrineeki!

Kahds wahreds wajadšigā laifa un weeta? Elawa un gods, uštiziba un mihteba mums ir wehšā! Jagašdā, ka eeguhstam, ko ešam pašandefusch, (štaugi faka, ka mums ne tā nebijis ko pašandet). Tew jateel par tautas-mahiti un man par tautas-wihru. To tā išdarifim: es tew rakstifchu ušlawefšanas-rakftu, tā tu eš tā lab-

tā un lehtatā awife un tu no fawas pufes peelez peefihnejamu, „lai luhšfami ne-brihnahs, tad tu fawā pašchā lapā laujees tā uštuzinatees, bet zeen. rakstifajis, weens no tawas lapas wezateem draugeem un pamateem, ihpašchi to wehlahs“, un ja tu nebuhtu lobs un derigs, tad jaw tahds wez draugs un pamats, rihtmetajs un škan-dinatajs tewi newarotu. Uš tahdu wifst abi nahšim pee goda. Mans ušlawefšanas-rakfts, kuru tu leez nodrutat, ir šchahds:

56tā dšihwibas-gadā 49tā nedelā: Kas teef, tas teefa, muhju mihtā awife ir ta wezafā, tapehz wina eemihst jaunū laiku garu, wina ir tā lehtatā, tapehz wina ari ta nederigatā; wina ari eeguwufi tuhstfošheem lafitaju, tapehz ka mullus tuhstfošheem flaita. Muhju mihtā awife ir itin teizama un jo loba un turklaht ihsta tautas-lapa! jo es ešmu winaš wezafais lihšiftrahdneeks un lai jupis mani parafif, ja es ešmu pat wimu gudrats un labats!! Kas scho awifit tura un few wehl diwas kalendes-res nopehrl, tas war netrauzeti fnaust, wina prahts netis jiatš, wina gars netaps mobinatš, winsch nogrima tumšas dšifumōs, kur es ar jawu mihtoto awifitit drihš zeru apgultees uš muhšigigu duju.

Stolmeifstaram fuhra dšihwe

Tam ne wafara naw brihwe u. t. pr.?)

!!! — !! — b — g. — !! — !?!

Un mafais dehs pa plahnū draufa.

Deewin, audstn, tartupelis

Deelus, apatus tā zetus.

Seeris.

- I. Par skolū rotas-grahmatu, dibinatu uš Widsemes lauku-skolu mahzibu-rahditajeem.
- II. Metoda raksteenu mahziba.
- III. Kas pee lastiſchanaš skolās eewehrojams.
- IV. Wehsture skolās.
- V. Skolotaju ſawſtarpiga ſpehziņaſchanaš amata ſinā.
- VI. Par audſinaſchānu skolās.
- VII. Kā audſina ſkola tihribā.
- VIII. Par ſihmeſchānu skolās.
- IX. Kā skolotaju konferenzes waretu ſawdš ſpreedumdš weenotees.
- X. Atſkats par bijuſchahm 6 ſapulzehm.
- XI. Wahzu un Kreewu walodas ſkolās-grahmatu pahrſkats.
- XII. Prowes lezija par hauſlibas gala wahrdeem.
- XIII. Kā laſiſchana skolās mahzama, ar peeweenotu prowes leziju.

ſapulzes weeta ir Wez-Peebalga un, ja wehl kaſdi kawekli neradiſees, tad wina tiks notureta 27. un 28. junijā 1878. un ſchi tad buhš ta VII. ſkolotaju ſapulze Zehſu aprinki.

Wiſai eewehrojams Latw. rakstibas anglis. „Rig. Btg.“ un „Baltijas Wehstneſis“ iſgahjuſchā waſarā ſinoja, ka ſhogad Latweeſcheem ari ſemkopibas kalenderis gaidams, ko wairak lgu nodomajuſchi iſdot. Abas awiſes tahdu nodomu uſteiza par ſlawejānu un ſemkopibas kalenderi par toti waijadſigu, par nepeezeeſchānu. Wehlat ari mehš ſaweem laſitajeem iſhumā ſinojahm, ka tahdš kalenderis iſnahkš. Bet tikai reti kaſdš ſin, kā tas ar ſcho leetu iſhteni ſtahw, tadehkt to iſheem wahrdeem iſſkaidroſim. Wiſpirms kopmanis Zieglera k., Rihgā, bija nahziš uš tahm domahm, ka tahda kalendera Latweeſcheem notigi waijagot, un uſaiſinaja Rihgas politehnikas profeſori Dr. Wolff un mani, lai keramees pee darba. Dr. Wolff's tahm domahm pilnigi peekrita, tapat ari eš. Wairak ſehdeſchanaš mehš abi ſaſtahbijahm programu un apnehmamees beš laweſchanaš ſahkt ſtrahdat, katrs preekſch ſawas nodatāš. Uš pelnu mehš ne-iſgahjahm un reſkinajahm ſmalſki jo ſmalſki, kā pirmā gadā tikai waretu zauri nahkt. Druſas koſtes eš uſnehmos. Wiſš bija norunats un uſſahſtahm jau ſtrahdat. Tē eš dabuju ſtingru pawehli, ar „Likumum kraħjuma“ iſdoſchānu Latw. walodā žil ahtri ween eeſpehjamš gala nahkt. ſchahda pawehle no gubernas Wirswaldebš ſinamš bija jaiſpilda. Laſitaji ſin, žil leela ſchi grahmata iv; wini noſwehriš lehti, ka weenam to tulkojot, 3 koſekturas laſot, rahditaju un ſweſchu wahrdu iſſkaidrojumum ſaſtahdot un tik iſhā laikā iſdot, pee tam awiſi redigeerejot un tekoſchōš amata-darbuš iſpildot, wiſus ſpehluš waijadſeja ſanemt, ja negribeja kaunā palikt. Tadehkt it ahtri iſrahbijahš, ka ſemkopibas kalenderi ſhogad wehl newarehš iſdot. Ari profeſorim Wolff ſgam pa tam atgadijahš nezereti leelati darbi, un mehš tad norunajahm, ſawu nodomu nahtoſchā gadā iſpildit. — Behz tahda laika Thomſon'a k., kad ari wiſch ſcho norunu bija dabujiš ſinat, man ſazija, ka wiſch materialu preekſch ſemkopibas kalendera jau ſen kraħjiš un warbuht to nu mehginahſhot iſleetat. Žil preeziģi eš nu kluwu pahriſteigš, kad Thomſona k. 7. dezebri manai redakzijai eeſneebja 138. lapu puſeš leelu un uš ſmalta rakstama papihra drukatu grahmatinu, kam tahdš wirſrakſts: „Semkopibas kalenderis preekſch Widsemes un Kurſemes ſemkopjeem uš 1878. g. no Richard Thomſon. Drukā apgahdats no G. Plates. Rihgā 1877! Beš rakſtneeka-naida eš Thomſona kungam no firdeš wehlu laimes uš ſcho teeſcham teizamo darbu, wehlu ari ſemkopjeem laimes, ka wiſneem tik nezerot ahtri paſneegts zeta-wadonš, beš kura wairš newareja iſtikt! Klahſtakas ſinas par ſcho kalenderi eš neſiſchu nahtoſchā numurā; tē man tik wehl atkeekahš ſazit: neweens ſemkopis, mahziš waj nemahziš, ne kad nenoiſcheloš, ſcho derigo pirmaudi par 60 kap. nopirzees. G. Mathers.

No Bauſkas puſeš. Wiſpirms behdajamees par ahtru rudens eeſtahſchanoš, par ſneegu un ſtiwru ſalu; tad nahza pawiſam otradi. Bija japreezajahš par garu un jauku rudeni un audjeligu leetutinu, kaſdš muhſu druwu un laukuš deenahm kreetni aplaſzinaja un uſtureja wehl daſchu ſaku ſahliti un jauku ſtahdinu, kaš no ſala wehl nebija pahwaretu. ſchini wehlā rudens laikā, kad žiteem gadeem jau baltais ſneega dekiš bija wiſu aplahjiš, laukuš un dahriſus raibinaja wehl daſcha pukite ir ſaka ſahlite. Roſchu-koziņi un puku-kruħmini, kaš pret pirmahm

nahkš ſalnahm bija ſegti un apglabati, it lepni tad wehl ſakāš lapāš ſtahwedami kopeju par tam ſweizinaja. — Pat daſcham koziņam dabujahm redſet daſchu lapinu par jaunū iſplauſtam. Lopi wehl arweenu gahja laukā un ſihki lopi ſawu deeniſchku pahrtiku gandrihš wehl arweenu no laukeem uſnehma. Tas nu buhš gan leelš atſpaiduš ſeemai; kur ſhogad ſeena un ſmalſas baribas maſak, warehš lopuš ſeemā, pilnigaki mitinat un nebuhš tik drihš pawaſarā pehž, lopu-ehdamā truhkumš Jaredš. Laukuš, ſemkopji pareiſi dabujuſchi nokopt un wiſus augtuš ſawahkt. Labiba, zaur zaurim nemot, ſhogad gandrihš wiſeem ſchini puſē bija labi auguſe, beš ween teem, kaš agraki bij ſehjuſchi; tapat ari lini un kartupeki. Weidſamos tē daudi wairak kopj, ne kā žitāš puſeš; toš tē ari wairak preekſch brandwina bedſinaſchanaš iſleeto. Tikai ſaknu dahrišdš aij waſaras paſtahwoſchā ſaukuma daſcham nebija labi iſdewees. — Rudſi un kweeſchi (puhri), kaš preekſch nahtoſchā gada ſehkti, ſmuki eeſchlufchi un rahda kuplu ſelmeni. Nahdš ſchahš puſeš ſaimneekš tikai oktobra mehñ. widū wehl lihdiš 50 mehru kweeſchu iſſehjiš. Daudi baidijahš, ka ne-uſnahkſchot un buhſchot „pagalam.“ Bet taſchu ſanahza un diħga it labi, un neleediš wiſ žeribas uš kuplu pſauju. Ar daſchadahm maſchinehm un riħteem ari Baukneeki jo deenas jo wairak ſahkt eeſaſiħtees un tahš par toti derigahm atſiħt, darba paweizinaſchanaš dehl. ſchur un tur jau eeraugam pſaujamāš maſch. un garainu kuhpetajuš. Žil Baukſas apgabala ſemkopji maſchines par derigahm atſiħt, to peerahda ari taš, ka kaſdš R. pagatā dſiħwodamš ſemkopis un maſchinu buhwetajš, kurſch no maſahm deenahm jaw ar tahdu leetu praſchānu nodarbojees, jau daſchu gepelakuſamo-, puzejamo- un graudu noſchiramo maſchini pratiš derigi ſaſtahdit. Kupat wiſch ari gudroſchānā nehmiš, ka waretu pſaujamo maſchini no koka taifit, lai ſemkopjeem buhtu eeſpehjamš, to lehtati eedabutees un lai tahš ari pehž ſchejeenes ſaimneeziħahm nahktu weeglaſ leetojamaš. Maſchine buhſchot wiſzaur no koka, tikai tanis waijadſikakajāš dakāš nahkſchot dſelš un tehraudš leetats. Maſchinu buhwetajš Ž. k. žerē wehl ſchini gadā darbu eeſahkt un to lihdiš nahkamam pſaujas laikam pagatawot, kur tad to tuhdat pſauſchānā waretu iſmehginat. — Mehš no ſemkopju puſeš Ž. k. par to waram tikai pateikteeš, ka wiſch preekſch ſemkopjeem daudi un daſchadi puhlejahš un tadehkt ari ir mehš daudi labas ſekmeš pee tahdas leetas iſdoſchānahš wehlam. Wehl buhtu peeminamš, ka ſchi pats wiħriš, pahriš gaduš atpaſak nodarbojahš ar kaſdu damſ-kuſamo maſchines taifſchānu un peerikteſchānu pee loſomibita. Bet toreiš darbš uebij iſdewees. Jo aij žiteem pahral mahſſligeem darbeem bijiš gruħti un ne-eeſpehjamš tahš waijadſigakāš dſelš dakāš ſakalt un klahkt peeriktet. Tagad žazerē, ka pee pſaujamaš maſch. taš buhš weeglaſ eeſpehjamš un tā ta leeta drihſat weikſeeš. No wiſahm puſehm dſirdam, ka preekſch muhſu gruħti eewainoteem braħteem karā teek leeliſkam balet, konzerti un teatri iſriħkoti, bet ſchē tik pa retum. Žitadi gan teek dahwanas ar miħleſtibu laſitas un dotas; bet newaram wiſ leegt, ka ir ſcho wiſu darot mehš wehl wairak paliħdſetum, ja ſchahda augſta noluhka labad tikt wairak par dſeejmu-ſlanahm un weeſigu wakarū iſriħtojumeeem gahdats. Tahdōš jautrōš wakarōš draudſigi ſapulzejuſcheeš mahzitoš no draugeem atſiħt, ar kaſdu lihdiſzeetibu mums wiſeem tauteeſcheem kopā japaliħdi muhſu ſirdigeem kareweem ar tehwa-ſemeš dehleem tahkā kara-laukā. Tahdā briħdi pateek ſirdiš wairak ſaħltu un ne-atrautoš tad neweens dewigu rotu parahdit.

Ž. 2.

No kara-laukeem.

Bahriſkats.

Želgamā, 12. dezebri 1877.

Par Pſewnaš eekemſchānu plaſchakš rakſtiš atronahš ſchi num. wiſpahriģā dakā. ſcheitan domajam žeen. laſitajeem pirmš iſhaš ſinas par Pſewnu paſchu paſneegt un tad wiſpahriģu pahriklatu par muhſu kara-ſpehla tagadejo noſtahdiſchānu Eiropas Turziģā.

Paſchāi Pſewnaš piſſſehſtai ir 1627 Muhamedaneekſchu un 1474 Bulgaru nami un pee 17,000 eedſiħwotaju. Pſewna ir andeleš piſſſehſta un andelejahš it iħpaſchi ar ahdas prezeħm un ar kaſeju un ſchloſeru iſſtrahdajumeem; ari Pſewnaš labibas andele naw it maſa, jo Pſewnaš aprinki ſeme ir toti augliģa un tamdehkt pſaujas wiſai

bagatas. — Behdu luga, ko 4 mehneschus pee Plevnas israhbija un furā ari daschš Latweeschu mahtes dehls bahlā nahwē gruwa — weegla duša teem! — ir laimigi nobeigufehs un 110,000 wihru teela armija ar 300 leelgabaleem ir brijwa preefch tablakeem kara darbeem.

Novembra pehdejās deenās ari Trona-mantneeka armijai peefrita gruhti darbi. Pehz tam kad lahda daka no Turku armijas bija Glenu (pee Zantras-upes) eenehmuse, Suleimanis Paščā pats 30. novembrī ar 60 bataljoneem gahšahs us 12. korpusu, ko Leefirfsts Wladimirs tomandere, pee Metščkas un Trostenikas. 6 reises Turki ar joni usbruka Metščkai un 6 reis winus atšita atpak. Pulst. 1 atšrehja palihgā 35. diwisijas pirmā brigade, kura tuhdat dabuja pawehli, Turkeem no jahneem usbrukt. Drihs ari wihs 12. korpusš usnehma ofensiwi un trentaja Turkus lihds aij Krašnoje jahdšos. Bekš us Tschiflifu eenaideekam bija aistahstš. Turki pameta wairaf ne fa 600 kritušču us kaurjas weetas, bet jo wairaf wini pasauđeja, no Kreweem drihti, atpakaf eijot. 2. dezembrī Turki aigahja no Glenas, kad papreefchu pilskethu bija aijdešinaušchi. Muhfu saldati uguni drihšumā nodsehja, tā tā tikai lahdi 40 nami nobega. — 3. dezembrī muhfu labais spahrns (pee Glenas) gahja us preefchu un eenehna Bebrowo un Achmedli, kur tee swarigakee zeki us Osman-Basaru un Skiwno šanahf kopā. Tā tad Suleimana upuri pee Glenas bija par welki un wiwu — šchā waj tā peespeedihs, waj nu sawu kara-spehfu dakās schkirt, jeb waj ar sawu freizajo spahrnu us Schumfu atspeetes. Rā pehdejās sinas i Konstantinopoles štan, tad Plevnas kriščana tur toti fatreekuse un Turku waldbiba zenschahš wiwu wainu un atbildibu us Mehemedu Ali štunt, kas jau par otrahm lahghahm no amata nozeltš un lagadiu Konstantinopole usurahš. — 3. un 4. dezembrī Turki ar leelgabaleem un plintehm schaudija pee Schipkas, warbuht — tā ahsemju awises sino — tamdeht, lai Turki waretu nepamaniti aiseet, jo wini esot pawehli dabujušchi, sem Achmeda Gjuba Paščā sawu apzeeti-inajumu pee Schipkas atstahst un tur tikai masu škaitlu saldatu pamest. Kahds noluhš ar Achmedu Gjubu un kur wina kara-pultus nodomats isleetot, naw wehl škadri sinams. — Generalis Hurko stahw pee Arabfonatas un usmana schim brihščam, fa Turki pee Butikowas, us Sofijas leelzeta, nostahdahš. Ahsemju awises sino, fa kasati jau Sofijas tuwumā maniti.

Beidsot mums wehl japeemin, fa lihds schim brihdim wehl naw nomanams, kur ihsteni Suleimanis Paščā sawu armiju kopā sawilks. Schi ir tagad ta eenaideeku armija, us kuru mums ar jo leelu usmanibu jarangahš, jo tikai no schihs weenigās wehl nopeatna pretščahanahš šagaidama.

Ahsemju awises sino, fa Zantras upes augščagalā (ap Glenu) Kreewi ihpašču armiju fastahdot is 8. korpusa (sem generata Radezki), is 11. korpusa (sem gener. Dellingshausena) un is grenadeeru korpusa. Rā Kreewi sawu kara-spehfu Tirnowas apfahrtne tā pastiprina, tas ir no leela šwara, jo Tirnowo ir tahlakā kara-weščhanā foti eewehrojama weeta, tadehst labi, fa tur jo stipru kara-spehfu nostahda. No tureenēs waretu isdotees, Suleimana Paščā spahrnu aplenk, bet no tureenēs ir ari jo weegli us Skiwno un Adrianopoli dotees.

Apzeetinaščanas lihnija preefch Konstantinopoles šargatšanas un Adrianopole — kas politikas šina ta šwarigatā weeta — war tikai tad buht Kreweem par kawelkeem uswareščhanā, kad pateescham tahda armija (fa Suleimana Paščā) vastahwetu, kas eespehi abas aistahwet.

Pehz wiša, ko mehš pahrrunajusch, jadomā, fa Kreewu armiju no Plevnas eepreefch gan us Tirnowo suhtihš un tad tahlat us tureeni, kur Suleimanis sawu armiju sawilks. Laikam tikai tad, kad schi buhs isnihzinata, Kreewi dotees par Balkanu pahri. — J. v. Schmidt.

Sihtatas sinas:

Peterburgā, 7 dezembrī pehz pusb. Is Bogotas wakar sinoja, fa muhfu preefchpulki sem generata Dellingshausena eenehmuschchi Dschulinu, Slatorizu un Glenu, fa ari Defarewo un Bebrowo. Achmedli stahw Turki. 30. novembrī un 1. un 2. dezembrī Turki mehginaja is Berkowazasus Kotluzizas pusi dotees, bet kuwa no

muhfu ulaneem atšisti, kas ari Berkowazu eenehna. Pee Plevnas wehl ar weenu nebeids, šawanetos Turkus us Kreewiju suhtit. Osmanis Paščā esot wakar is Bogotas isuhstis. Pee Seelfirsta Trona-mantineeka armijas no 30. novembra wihs pilnigi meerā.

Peterburgā, 9. dezembrī. pehz pusb. Is Tiflija sino, fa generata Komarowa nodaka 5. dezembrī ar waru eenehna Ardanutšči un pee tam loti mas pasauđeja.

Wisjannatās sinas un telegrami.

Augstu Kungs un Keisars sestdeen 10. dezembrī pulstems 10 no rihta no kara-laula nahdbams atbrauz Peterburgā un Kuwa tā ar neislatamu gawileščanu no galwas pilšchineekem šanemš. Wina pirmas jolis bija us Kasanes basnizu. Deemam pateittees par Samas duščigās armijas uswareščanas-panahlumeeem. Tani wakarā it wišur pilsetā bija jauta un leelista ugunošhana. Peterburhneeki jau eepreefch us Semes- tehwa zeenigu šanemščanu pehz tiš dautš pahrzeestahm gruhtibahm un pehz tiš leelistas uswareščanas bija leelistam šataišušchees. — Ar ne-apraštamu gawileščanu un dšiti šajustu pateizibu Dulcareešči un Kumeni sawu augsto Ahwabanataju un Glahbeju it wišur apšweizinaja Buharešči (Rumenijas galwas pilsetā) Keisaru šagaidija wiš garigneeki, firsteene, ministere, teesaf-tungi un neškaitams kaurju pulks. Augstas dabmas Keisara Majestetei pašneebša jaulus pukubutus, Kreewu tautas-dšesemu dšeebaja, hurah-sautščanas negribeja nitetees. — Tahdu pat preezigu un pateizigu šanemščanu Keisars it wišur atrada Sawā Walfš. Dinaburgā Wiwu ari Kurfemes Gubernatora tungs šagaidija.

No kara-laulceem peenahstuschas tahdas sinas: Turki Sofiju esot atstahušchi un nobešinaušchi (appalgwota schi šina naw); Suleimanis Paščā esot pawehli dabujš, lihds pat Adrianopolei atšahptees. — Montenegreescheem drihs buhšot Antiwarija rotas. — Austrijas Keisaram loti nepatihlamas tahš Ungaru ahštischahanahš Turkeem par draubšibu. Esot gahdats, fa tahbi nedarbi turpmat wairs nenotiitu. — Us Kretas šalu Widusjuhra, Turkeem peederiga) dumpis atgal no jauna ischeles un eedfš-wotaji pagehr, lai šho šalu Greešija nem sawā šinā. — Angtu topmani eepneegusch waldbai luhgumu, lai ta paleek meerā un lai Angliju ne-eešauj tase. — Pehz W. M. telegrama no 11. dez. Serbijas armija eenehmuse Nikolais-grawu un tahš apšprinajumus. Zit pee tam kriušchi, wehl naw sinams. 9. dez. Serbi Turkus atšinušchi atpakaf no Babinas Glawa un tad šho weetu eenehmusch. Tani paščā deenā wini pehz gruhteem zihneem eenehmusch Tšetinas apzeetinašumuš pee Morawas tilla, us deenwideem no Niščas. Turku pulki pee Niščas un Beshowizas un wehl tahlat us deenwideem weens no otra ir atškirti, tā la tee wairs newar fatittees.

Generalis Todlebenš dabujš Ruffšchuta armijas wišskomandu un apheg-gerehs Ruffšchutu us tahbu pat wišiti, tā Plevnu. — Mihdutu Paščā šautšot atpakaf us Konstantinopoli. Turku parlaments grih waldbai ne-usstizibu ishajit un pagehr, lai ta meeru šehdot. — Pehz W. M. telegrama no 12. dez. no 5. dezembra šahot ar eenaideeku šadurschanahš naw bijuschas. Wišur ir dšitšč sneegs un autšis. Zeki šitti, ihpašchi talnōš. Donawā pee Simnizas jau leebus bijis. Turki atšahpušchees winupus Lomas upes. — Keisara Aleksandra I. 100 gadu dšimščanas-šwehtī 12. dezembrī wišā walsti šwineti ar Deewa talposčanu, šolu un teegu šehgščanu un ar šwehtu runahm.

Atbildes.

J. Th. F. — n. — S. Juhsu suhtijumi: pr. 1877. g. ar 2 r. 60 t. un pr. 1878. gada ar 3 rub. 60 l. rittigi šanemti.

No Ogres upes lihzišcheem pirmas rakstis ir „B. S.“ 34. numerā. Diwi dautš garati pretrafsti, tas weens no Blumberga šga, ir nodrukati 37. un 38. num.; beidsot weens pretrafstis us šcheem dimeem 46. num. Tā tad no abahm pušehm ir 2 reises gari un plaschi ishajits, kas bija šalams. Ar to tad nu gan šhini leetā ne ween rehatzijai, bet ari lastitajem buhtu pahr pahrim deesgan. Tomehr Blumberga I. rehatzijai wehl „Lofšnes garu pretrafstu peesuhitijis un usajizina rehatziju, „par to gahdat, fa schis pretrafstis „Balt. Semtopi“ nepaišinats ruhmi atrastu.“

Rehatziji ir pawisam žitabs usbewums un peenahstums, ne tā, „par to gahdat,“ fa strihdus-pretrafsti pa treščahm lahghahm „nepaišinati teel usnemti,“ un schis winas usbewums un peenahstums šarp 3. ari pagehr, fa wina beidsot robeščas wehl ne-aprobescho-teem strihdineem un personištahm aišnemščanahm. Šho sawu peenahstumu tā ispididama, wina B. Igam dob šinat, fa winam šhini leetā pa wišam wairs nebuhtu atwehlams, „Balt. Semtopi“ rakstīt, bet fa rehatzija tomehr no wina wehl weenu rakstu usnems, tad tas, istas robeščas eewehrojot, titat us wina attajinosčanos šimešees, ja winaš fewi personišt suhtahš aišnemtu. Ar to schi leeta tad wišgaligi teel šehgta.

T. A. — H. A. dr. Waiš'a jeb Turku kweešču sehklas Jums pašcheem buhs japarafsta no Meha, kura adrese tā štan: An die Samenhandlung von Mey & Co. in Berlin, Linienstraße № 132. Sinams, fa Jums ar winu eepreefch buhs šasarakstahš. — „B. S.“ № 7, 10, 19 un 25 Jums peesuhititi bes maškās. Esectu effemplaru no „Balt. Semt.“ gada-gahjumeeem no 1875 — 1877 šchim brihščam naw; jeram fa drihšumā wehl lahdi buhs un tad to darisim sinamu. — Rā Šaulus pats war šagatawot preefch lauku mehšloščanas, Juhs atradišet plasčas sinas „Balt. Semt.“ no 1875. g. num. 8, 9, 11, 21 — 24. — Tabats isdodahš tikai wehl lihds 50. platumas-grahdam, tas buhtu Kreewijas deenwidōš lihds tai lihnijai no Galizijas us Karkowa, Nitolajemstu, Urata štephm x. Kurfemē, tas jau šarp 55. un 60. pl. grahdu, tabats tikai reti kur un ihpašchi angusnamōš teel audšinat, bet bes istas šelmes, wairaf la retuma, ne tā petnas dehst. Bet ja Juhs tomehr sawā wehl autšitā Widsemē grihat mehginat, tad nopehrtat sehklas no Rihgas Kunsts-dahrs-neekrem un eegahdjatees no tureenēs Wahju grahmatu dohehmi tahdu no schim grahmatahm par tabata audšchanu: Fries, Anleitung zum Tabaksbau, 1870; Wagner, Tabak- und Cigarrenfabrication, 1871; Tidemann, Geschichte des Tabaks; Kessler, der Tabak, 1867. — La olesšču-rehtinuma dehst, fo Juhs neišprotat, mehš Jums eewehletum H. Thomsona „semtopibas kalendri, Rihgā pee G. Plates, 1877, turā Juhs 121. l. p. tahš wišu škadratās sinas dabuseet.

3. a. — **Widjeme.** Widjeme ir labi plāšča un tani ir bauds mūsķū, mahju x. Kured Juhš nu dīwojēet? Ra mēhs tīfai ar teem īgeem saratstamees, kas kaibri jamu adrek usdoo, to Juhš tātichu jau sīnajat...

J. L. un K. N. — **D. S.** Iee rasti, kas "Balk Semtopi" ar M. K. sīhmeti, nam wis no Lapos Mahjina īga, hēsch paupitām Rihgā dīmo, bet no mūshu palihga-rebaktora, gītr, "Dehpatas" stud. īmēd. M. Lutewik īga, Redakcija...

apjōdā. **B. Drem** — J. Redakcijas usdewumā Juhš us to raktu, to Juhš Jēg-meet, komitejas wahrdā īchē laidūhī, teeļ sinams darīs, ka redakcija to par komitejas raktu neatīstē un tadēht tam weetu nohēmuse papīru turoi. Ekpedīzija.

Brecksch farka nā krusā no Postendes, Jaunmūsķas, arendatora 12 pahru wilnas seku, kuras jagatawojuse arendatora kundse ar kalponehm, un 5 rbt, kurei wiswairak no kalpeem fāmeštī, fānehyma Redakcija.

Atbildošāis redaktors un sīdewejs G. Mather's.

Sludinaimi.

Mahjas weesja lasitajem un drauceem par sinu.

— Ar 1878. gadu „Mahjas weesis“, kas no 1856. gada sahot teeļ no manis apghadohts un dritehts, ir ujnēhmis jamu 23. gada gah-jūmā „Mahjas weesis“, bes peelituma maksā 1 rubl., ar peelitumu 1 rubl. 75 sap., ar peesūhtīshānu par pasi „Mahjas weesis“ pats 1 rubl. 60 sap. un ar peelitumu 2 rubl. 35 sap.

Jaun kreeteem raksteem un sīkaidru, weegli jāprotamu walodu „Mahjas weesis“ Latwoju taitas mēhehtibu ita istīribu jo plāschā mehā — eemantōjis, tā tā peh, laitoju sīkta wīsch stārj ziteem Latweeschu sakratsteem pīrmā weeta sīchw...

„Mahjas weesis“ it. vedelas nes sīnas pahp pāsanles jo sīwarigeem un eewehrojameem notikumee un bes, tam pafueedī lasitajem par pamahjību un der gu laifa-lawelli dāschadus raktus, lai mahū tiziba un ai, preedumi jūstū un turpreti labi tīkumi un kreetns taitas-gars, spēhā peekemōds.

„Mahjas weesja“ peelitums pafueedī itahjūst, eewehrojāmu, notikumus, gudribas-graudīnus, dšeesmīnus, jofus un īmēklus, fobgata jārīnas it. pr. un jāur jamu raktū dāschadību it. īhpašchi panahzis jāwū lasitaju mēhehtību, tā tā gadu no gada mehweju sīkta sīpri wārojahs.

„Mahjas weesim“ ar jāwū peelitumū īhpaščas uīslawēschānas newājaga, jo kas ar wīnu eepāšinees, ir wīnam draugs palizis, bet teem, kas to wehl nepāstītu, wehletum ewasīhteas ar scho taitas lapu, jo „Mahjas weesis“ nedrihstetu neweena kreetna Latweescha mahjās trūht.

Beenīgus mūsķitūrus, mahjitatjus, mešā-lumus, skolotajus, pagasta preekhneekus un zītis Latweeschu taitas draugs tōti mēh-dsam, tapat tā īhbs jehim ar turpmak jāwū palihdību kaudim pee „Mahjas weesja“ apsteleschānas ne-atrāt.

Rihgā: „Mahjas weesja“ apsteleschānas teeļ preti nemtas mānā drūtatawā un Latweeschu grahmatu bode pee Bēstera, bairnizās; Bēsturburgas Alh-Rihgā Kalku eelā num. 18, **Winkmann** l. pak-lambart Martīnsōna namā un **Sichwald** l. wīhūstī pee leela pūmpja; Bahrdagawā pee **Stabusch** l. pret Hōlma l. fabrika. Tad wehl zītās pīlshētās apsteleschānas preti nemtas; preti Bēhstīs; sopmanis **Peterfon** l. **Walmeier** **C. G. Trech** l. jāwā grahmatu bode; **W. K. Rudolf** l. jāwā grahmatu bode; **Jelgawā: G. Māsch** l. jāwā bode; **J. Schablowsky** l. jāwā grahmatu bode; **S. Annan** l. jāwā grahmatu bode un **C. Sieslād** l. jāwā grahmatu un bīschu drūtatawā pee turgus plāschā; **L. K. S.** sopmanis **Simjēn** l.; **J. un J. Jelgawā: Adolf Schwabe** l. jāwā grahmatu bode; un tad **B. un J. G. Goerte** l. jāwā apreeki.

— „Mahjas weesja“ apghadotāis un redaktors. **G. Mather's.**

!!50 rubl. fudr. pateizibas alga!!

6. dezembri watarā, pee Umurgas Mūhre-kroga tifa weens melns ehrelis, 3 1/2 gadus wezs 120 rubl. f. wehrtībā nōsagts, ar schādahm sīhmehm, kā; garahm uī kreiso pūsi guleđanahm melnāhm krehpehm, pa krehpu un ipalwu starpahm tōti reti atrodamū baltu spalwu, melnu asti, sīruu aītes galu, baltu plekti sīrmā peerē, preekhlahjahm aūghchpūs leeleem lozketem rīnkwīhigi spalwu baltumeem, eweenu: labā pūse, aūghchā buhdamū melnu sūhbra sobu, peh; dabas īhuo īsturešchānahs, smalku abdas aījuhgu, weenu bhrūhu apatu wīrspuhē noplīhūschū tōtu aījuhgtis apfaltās jāunās regawōds. Kas scho sūhdībū war skaidri īstahdīt, dabuhs aūghchā īstauktū sumu no krona Wainīschu pagasta waldes rūhlīn īmatkātu.

Wainīschu pagasta walde 8. dezembri 1877. N. 229.

Pagasta wezakājs: **K. Zihrl.**

Dreimann un Block

wadmalas magahine

Rihgā Kauf-eelā No 2.

epedahwā par wislēhtatāhm un nenodīngējamāhm zenāhm: dāschadus seemas un wāstas būsīfīnis preekch uswalteem, dabultstof-drāhnas preekch lūngu un dāhmū-pafetoteem, tūhku (wadmalu) wīfās pēhrwēs preekch īwahreem, īschoku-pāhrwīlshchānas, lōmanahm un wahgeem, dāhmū-tūhku, farkamū tūhku preekch teesū un bāpīzju bekeem, sūlu tūhku wīfādōds platumōds preekch bīlarbeem, bebra-đōju, skānek, audeflu, nehīdōgus, fībra sīhda lafatus u. t. pr.

Maīs jānū-bstlens pubbeis, kas us to wahrdū „**Beppo**“ klāns, no Brah-wingū mūsķas pojūdis. Kas wīnu atrābis Brahwingōds nobōds, dabuhs peeklahjīgu maksū par to. Adwese: **Krona-Brahwingū** mūsķas waldei par **Tukumā.**

Utrāsta weena jāuna īpūhōlōta seewešchū aubē stārj Garošū un Rahmes krogu. Pret sūdīmōjuma aīsmakšu sātēmamā Stalge-neē, jāunjema-mahjās pee jāunmeē **J. Kreiberģa.**

Kāunās gubernā (Leichōs), **Schantz** aprīkū, **Krūtus**, wees-tūwā atrādā īch. g. jūtīja mehweštī kamanās, jeme eesaktas; **Ramanu** krahsū newar wāirs pīlūigi pasīht, bet leekahs, tā ir bīhūchās tum-šchi, dšeltenī pūkeretas, uī 2 apātahm dšehū meetnehū. Kīentīs un krehlīs, kas pee kamanahm peeder, atrāhū jāunmeēkā sīkta; kīens ir apwīlhts ar jīlu rūpu wadmālū, bode pīrtā, krehlīs ir baltis ar drantes federehm apāschā. **Kam** tāhs leetas peederetu, kas war mel-detees jāunhētē pee schāndarnīcem. Turpat arī wehl zītās sagtas eejuhga leetas, tā groščas, paugas, sīrās u. t. j. pr. war dabuht redset. Tāhs kamanās jāw pahru gadu redjetas tūreenes apgabālā

Tukumā.

E. Baumann.

Jawū grahmatu bode ēhmū tagad sīpērī pafelkīnājis. Tant dabujāmas wīfābas Latweeschu tā arī Wāhju un Kree-wū skolas-grahmatas un wīfās zītās skolas leetas, tapat arī rakstāmas grah-matas preekch pagasteem par Rihgās un Jelgawās zenāhm. Bahrdōschānas weeta atronahs schēhr-jam preti Kātolū bairnizai, sūhbra namā, ar dāuhs grahmatahm logā.

Kleinberģa priwat skolā, Jelgawā, salajā eelā No 24, pašchā nāmā, war jāunās īskolenus peeteit (ari fortel) līhbi 12. janwarim 1878. Stolenus jagatawo uī realskolas terziju (treščo klāsi).

175 pūhra-weetas leelu semes gabalu

ar sīkūhni un dārwās sepli dabuht pīrt. W tā grunts gabala ir līhbi 30 pūhra weetas behrū, preekchū un egū mešchā. **Jēnā** īz 15 rubl., ar pūhra-weetu bes mešchā, ar meščū 20 rbt. Klāhtātas sīnas dabujāmas us adwese: **J. Sprūhde,** **Dīhš-Braunsdā** pr. **Preekul.**

Disputēs aprīkū, **Dsīru** pagastā, 5 wēstēs, no dīslēzēļa stanzijas **Lūschā** war **175 pūhra-weetas leelu semes gabalu**

Bez-Beebalgā.
Eha gada pēhbigais teatra-īfrahdījums kubs 26. dež. jēb otrōds seemas = svehtōds. Gešah-tumē, tā weemēhē, p. 4. p. pūsb. Tapat arī peh; teatra-īfrahdījuma weehgs watarē. [2-1]

Mahzits Semkopis,
tas Wāhzijā teoretīstū un prattīstū semfo-pības lūru pabēdīsīs un pīrmās klāses dīptomu dabujīs, meļē mūsķū pahwal-ditāja weetu. Tūwafas sīnas „Waltijas Semkopja“ redakcija. [3-1]

Gehni un meitenes,
tas sčeeenes skolas apmeklē, at-atrod lābir rūhmū un kōstī tā arī lāipnu aplophchānu pee **Rosenberģa,** **Bez-eelā** num. 8, apāschā pa kreiso rotū. [2-1]